

Закон України "Про охорону праці", Закон України "Про оплату праці". Юрінком Інтер

Цей Закон визначає основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці, регулює за участю відповідних органів державної влади відносини між роботодавцем і працівником з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища і встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні.

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

ЗАКОН УКРАЇНИ **Про охорону праці**

ЗАКОН УКРАЇНИ **Про оплату праці**

Чинне законодавство зі змінами та доповненнями
станом на 01 вересня 2026 року

Офіційний текст

ЮРІНКОМ ІНТЕР
Київ – 2026

УДК 349.2:[331.45+331.2]](477)(094.5)
3-19

Джерело документа (Закон України «Про охорону праці») –
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

Джерело документа (Закон України «Про оплату праці») –
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text>

Увага! Копіювання вбиває книги

Закон України «Про охорону праці» ; Закон України «Про оплату праці». Офіційний текст. Київ : Юрінком Інтер, 2026. 60 с.

ISBN 978-617-8799-47-2

Цей Закон визначає основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці, регулює за участю відповідних органів державної влади відносини між роботодавцем і працівником з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища і встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні.

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

УДК 349.2:[331.45+331.2]](477)(094.5)

Видавництво «Юрінком Інтер» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. Ця книга виготовлена з паперу, сертифікованого Forest Stewardship Council®

ISBN 978-617-8799-47-2

© Юрінком Інтер, 2026

Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення понять і термінів

Охорона праці — це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності.

Роботодавець — власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган, незалежно від форм власності, виду діяльності, господарювання, і фізична особа, яка використовує найману працю.

Працівник — особа, яка працює на підприємстві, в організації, установі та виконує обов'язки або функції згідно з трудовим договором (контрактом).

Стаття 2. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на всіх юридичних та фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, та на всіх працюючих.

Охорона праці гіг-спеціалістів, які уклали гіг-контракти з резидентом Дія Сіті, регулюється Законом України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», затвердженими з урахуванням його положень внутрішніми документами резидента Дія Сіті та укладеними з гіг-спеціалістами гіг-контрактами.

{Статтю 2 доповнено частиною другою згідно із Законом № 1667-IX від 15.07.2021}

Стаття 3. Законодавство про охорону праці

Законодавство про охорону праці складається з цього Закону, Кодексу законів про працю України, Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів.

{Частина перша статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4158-IX від 18.12.2024}

Відносини щодо прийняття, набрання чинності, оскарження в адміністративному порядку, виконання, припинення дії адміністративних актів у сфері охорони праці регулюються Законом України «Про адміністративну процедуру» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

{Статтю 3 доповнено новою частиною згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про охорону праці, застосовуються норми міжнародного договору.

Стаття 4. Державна політика в галузі охорони праці

Державна політика в галузі охорони праці визначається відповідно до Конституції України Верховною Радою України і спрямована на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

Державна політика в галузі охорони праці базується на принципах:

пріоритету життя і здоров'я працівників, повної відповідальності роботодавця за створення належних, безпечних і здорових умов праці;

підвищення рівня промислової безпеки шляхом забезпечення суцільного технічного контролю за станом виробництв, технологій та продукції, а також сприяння підприємствам у створенні безпечних та нешкідливих умов праці;

комплексного розв'язання завдань охорони праці на основі загальнодержавної, галузевих, регіональних програм з цього питання та з урахуванням інших напрямів економічної і соціальної політики, досягнень в галузі науки і техніки та охорони довкілля;

соціального захисту працівників, повного відшкодування шкоди особам, які потерпіли від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;

встановлення єдиних вимог з охорони праці для всіх підприємств та суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм власності та видів діяльності;

адаптації трудових процесів до можливостей працівника з урахуванням його здоров'я та психологічного стану;

використання економічних методів управління охороною праці, участі держави у фінансуванні заходів щодо охорони праці, залучення добровільних внесків та інших надходжень на ці цілі, отримання яких не суперечить законодавству;

інформування населення, проведення навчання, професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці;

забезпечення координації діяльності органів державної влади, установ, організацій, об'єднань громадян, що розв'язують проблеми охорони здоров'я, гігієни та безпеки праці, а також співробітництва і проведення консультацій між роботодавцями та працівниками (їх представниками), між усіма соціальними групами під час прийняття рішень з охорони праці на місцевому та державному рівнях;

використання світового досвіду організації роботи щодо поліпшення умов і підвищення безпеки праці на основі міжнародного співробітництва.

Зміст

ЗАКОН УКРАЇНИ Про охорону праці

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення понять і термінів.	5
Стаття 2. Сфера дії Закону.	5
Стаття 3. Законодавство про охорону праці.	5
Стаття 4. Державна політика в галузі охорони праці.	6

Розділ II ГАРАНТІЇ ПРАВ НА ОХОРОНУ ПРАЦІ

Стаття 5. Права на охорону праці під час укладання трудового договору.	7
Стаття 6. Права працівників на охорону праці під час роботи.	7
Стаття 7. Право працівників на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці.	8
Стаття 8. Забезпечення працівників спецодягом, іншими засобами індивідуального захисту, мийними та знешкоджувальними засобами.	8
Стаття 9. Відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті.	9
Стаття 10. Охорона праці жінок.	10
Стаття 11. Охорона праці неповнолітніх.	10
Стаття 12. Охорона праці осіб з інвалідністю.	10

Розділ III ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Стаття 13. Управління охороною праці та обов'язки роботодавця.	11
Стаття 14. Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.	13
Стаття 15. Служба охорони праці на підприємстві.	14
Стаття 16. Комісія з питань охорони праці підприємства.	14
Стаття 17. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій.	15
Стаття 18. Навчання з питань охорони праці.	15
Стаття 19. Фінансування охорони праці.	16
Стаття 20. Регулювання охорони праці у колективному договорі, угоді.	17

Стаття 21. Додержання вимог щодо охорони праці під час проектування, будівництва (виготовлення) та реконструкції підприємств, об'єктів і засобів виробництва.	17
Стаття 22. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій	22
Стаття 23. Інформація та звітність про стан охорони праці.	22
Стаття 24. Добровільні об'єднання громадян, працівників і спеціалістів з охорони праці.	23

Розділ IV СТИМУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Стаття 25. Економічне стимулювання охорони праці	23
Стаття 26. Відшкодування юридичним, фізичним особам і державі збитків, завданих порушенням вимог з охорони праці.	23

Розділ V НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Стаття 27. Документи, що належать до нормативно-правових актів з охорони праці.	24
Стаття 28. Опрацювання, прийняття та скасування нормативно-правових актів з охорони праці.	24
Стаття 29. Тимчасове припинення чинності нормативно-правових актів з охорони праці	24
Стаття 30. Поширення дії нормативно-правових актів з охорони праці на сферу трудового і професійного навчання.	25

Розділ VI ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Стаття 31. Органи державного управління охороною праці	25
Стаття 32. Компетенція Кабінету Міністрів України в галузі охорони праці	25
Стаття 33. Повноваження міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в галузі охорони праці.	26
Стаття 34. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим та місцевих державних адміністрацій в галузі охорони праці ..	28
Стаття 35. Повноваження органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці	28
Стаття 36. Повноваження об'єднань підприємств у галузі охорони праці. .	29
Стаття 37. Організація наукових досліджень з проблем охорони праці. . .	29

**Розділ VII
ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД І ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ
ЗА ОХОРОНОЮ ПРАЦІ**

Стаття 38. Органи державного нагляду за охороною праці.	29
Стаття 39. Права і відповідальність посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці	30
Стаття 40. Соціальний захист посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці	31
Стаття 41. Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці.	32
Стаття 42. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці.	32

**Розділ VIII
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА
ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ**

Стаття 43. Штрафні санкції до юридичних та фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, посадових осіб та працівників	33
Стаття 44. Відповідальність за порушення вимог щодо охорони праці	34

Розділ XI	
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	34

**ЗАКОН УКРАЇНИ
Про оплату праці**

**Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Стаття 1. Заробітна плата.	39
Стаття 2. Структура заробітної плати	39
Стаття 3. Мінімальна заробітна плата	39
Стаття 3 ¹ . Гарантії забезпечення мінімальної заробітної плати	40
Стаття 4. Джерела коштів на оплату праці.	40
Стаття 5. Система організації оплати праці.	41
Стаття 6. Системи оплати праці	41
Стаття 7. Законодавство про оплату праці.	42

Розділ II

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Стаття 8. Сфера державного регулювання оплати праці	42
Стаття 9. Умови визначення розміру мінімальної заробітної плати.	43
Стаття 10. Порядок встановлення і перегляду розміру мінімальної заробітної плати	44
Стаття 11. Мінімальні розміри ставок (окладів) заробітної плати і порядок їх встановлення	44
Стаття 12. Інші норми і гарантії в оплаті праці.	44
Стаття 13. Оплата праці працівників установ і організацій, що фінансуються з бюджету.	45
Стаття 13 ¹ . Основні повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері праці, трудових відносин та зайнятості населення.	45

Розділ III

ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Стаття 14. Система договірної регулювання оплати праці	46
Стаття 15. Організація оплати праці на підприємствах	46
Стаття 16. Організація оплати праці на підприємствах і в організаціях, яким з бюджету виділяються дотації.	47
Стаття 17. Оплата праці працівників, які виконують роботи (надають послуги), не властиві основній діяльності галузі (підгалузі).	47
Стаття 18. Оплата праці працівників загальних (наскрізних) професій і посад	47
Стаття 19. Оплата праці за сумісництвом	47
Стаття 20. Оплата праці за контрактом	47

Розділ IV

ПРАВА ПРАЦІВНИКА НА ОПЛАТУ ПРАЦІ ТА ЇХ ЗАХИСТ

Стаття 21. Права працівника на оплату праці.	48
Стаття 22. Гарантії дотримання прав щодо оплати праці.	48
Стаття 23. Форми виплати заробітної плати	48
Стаття 24. Строки, періодичність і місце виплати заробітної плати.	49
Стаття 25. Заборона обмежень працівника вільно розпоряджатися своєю заробітною платою	49
Стаття 26. Обмеження розміру відрахувань із заробітної плати	50
Стаття 27. Порядок обчислення середньої заробітної плати.	50

Стаття 28. Захист прав працівників у разі банкрутства підприємства.	50
Стаття 29. Повідомлення працівників про умови оплати праці.	51
Стаття 30. Повідомлення працівника про розміри оплати праці.	51
Стаття 31. Відомості про оплату праці працівника.	51
Стаття 32. Вирішення трудових спорів з питань оплати праці.	51
Стаття 33. Індexсація заробітної плати.	51
Стаття 34. Компенсація працівникам втрати частини заробітної плати у зв'язку з затримкою термінів її виплати.	52

Розділ V **ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Стаття 35. Контроль за додержанням законодавства про оплату праці.	52
Стаття 36. Відповідальність за порушення законодавства про оплату праці.	53

Перейти на сайт →